

V I E N Y B Ė

77 M. 44 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York

1963 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 13 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Roger Baldwin ir Vaclovas Sidzikauskas kalbasi apie Žmogaus teises.

S. Narkėlinaitės nuotrauka

Žmogaus teisių deklaracijos sukaktį minint

Šiomet gruodžio 10 d. sukako penktiolika metų nuo Žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo. Ją priėmė Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos pilnates susirinkimas 1948 m. gruodžio 10 d.

Deklaracija savo trisdešimtyje punktų nustatė pagrindines teises ir laisves, į kurias kiekvienas žmogus pasaulyje turi teisę be jokios diskriminacijos. (Deklaracijos tekstą žiūrėk šios Vienybės 10 puslapyje.)

Sukakties minėjimas Jungtinėse Tautose vyko beveik tuo pačiu metu, kai kitoje gatvės pusėje, Carnegie Endowment patalpose tą sukaktį minėjo ir kitas tarptautinis sambūris — Pavergtosios Europos Tautos.

Be sesijos prezidento ir gen. sekretoriaus, Jungtinė-

se Tautose sukakties proga savo pareiškimus išleido ir visa eilė delegacijų, pabrėžusių tos deklaracijos svarbumą ir ateities darbų gausumą.

JAV delegacijos vedėjas ambasadorius Adlai E. Stevenson, nurodęs, kad ši sukaktis žmoniją randa dar toli nuo tos deklaracijos visišką įgyvendinimo, pareiškė:

— Šia proga negalime celebriuoti lengva širdimi. Tai būtų laikas geriau rimtai pagalvoti. Tiksliai tada, kai kiekviename pasaulyje kampelyje kiekvienas žmogus bus pasiekęs sau priklausančias teises, tik tada lengva širdimi galėsime linksmintis. Ir, galbūt, jau nė vieno iš mūsų tada nebebus gyvųjų tarpe...

Ir kiti kalbėtojai bei dele-

gacijų vedėjai pabrėžė faktą, kad reikalinga dar daug nuveikti, ligi Deklaracija taps įgyvendinta.

Blaiviai į Deklaracijos sukaktį pažūrėjo Pavergtosios Europos Tautos, kurios savo vitriną ta proga papuošė nauju plakatu. Juodame fone baltomis raidėmis buvo įrašyta: "Freedom for enslaved nations!" Tai ypač išsidėmėtina dabar, kai jau beveik visa Afrika kyla laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Savo minėjimui laisvėje esančių pavergtųjų tautų atstovai pasikvietė vieną žymiausių kovotojų už žmogaus teises pasaulyje — Roger Baldwin, International League for the Rights of Man pirmininką. Tasai savo kalboje nurodė dvigubą stan-

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Pusmetį pavėlavęs Lituanus Žurnalo nr. 2 kitataučiams (kuriems ir skiriamas) gal ne tiek įdomus, kiek angliškai paskaitančiam lietuviui, nes kilnoja mūsų spaudos vengiamų temų. Redakcija, pavyzdžiui, nušviečia Maskvos siekimą kiekiau sucementuoti sovietų imperijos dalis Lietuvą, Latviją, Estiją ir Karaliaučiaus sritį (regis, ir Gudiją) apjungiant ekonominiu rajonu, kurio diriguojančios viršūnės, aišku, bus didrusiai. Įdomu, redakcija pripažįsta mūsų spaudos nepripažįstamą: The break-up of chauvinistic walls between nations and the creation of a genuine community of nations is a commendable ideal. Rusų priemonės šiam "pagirtinam" tikslui redakcija, tačiau, vadina "genocidu" (?).

Čia pagrindinis pabaltiečių-slavų istorinių santykių galvosūkis, būtinas kaip nors patenkinančiai išspręsti. Savo nepriklausomybės laikotarpyje gražiai suklestėjusiu gyvenimu teisėtai didžiudamiesi, pabaltiečiai (bent tie, kurie prasišalino gyventi užsienyje) tenori tokio išsprendimo, kuris vėl Pabaltijį iš didrusių imperijos išskirtų ir leistų jo tautoms pavieniai gyventi. Didrusiams toks išsprendimas nepriimtinas. Jų rankose šiuo metu visa galia. Pabaltiečiai teturi moralinę-politinę teisę, laisvojo pasaulio mielai pripažįstamą, bet realiai niekuo nepamamstomą. Kas laimės: moralinė teisė ar plikas nugalėtojo kardas? Gal (pagal Hegelio filosofijos tezės-antitezės-sintezės trijulę) sovietų imperijos tautos, pagal M. Biržiškos posakį, "pačios save belaisvindamos" kovomis sukurs tokias "tautų kalėjime" sau gyvenimo sąlygas, kuriomis džiaugiasi įvairių tautų imigrantai plačioje JAV valstybėje?

Stinga garo norams karalių Mindaugą labiau paryškinti senovės Lietuvos valstybės įkurėju ir krikšto pradininku. Istorijos šaltiniuose trūksta žinių, o ir turimos nėra, kaip reikia, tinkamai tyrėjų monografijomis išsryškintos. Gal būt naudinga mūsų istorijai pritaikinti kai kurias Vakarų intelektualines sroves veikusias pažiūras? Pavyzdžiui, Darvino kovą už būvį, Markso klasių kovą, Freudo pasąmonę? Kas buvo Lietuva Mindaugo laikais? Žemės ūkio, kokios nors pramonės, ar prekybos kraštas? Kas skatino užvaldyti subirusios slavų Kijevo valstybės žemes? Kas sudarė to meto visuomenę, kokie buvo jos sluoksniai, skaičiai, santykiai? Ar buvo miestų, dvarų, kaimų, vienkiemių? Kaip žemė buvo valdoma, pavaldėjama, apdirbama, derliais pasidalinta? Ar

Tęsiama 4 psl.

dartą, kuri Jungtinės Tautos taiko Rytų ir Centrinės Europos tautoms. Jisai kvietė Jungt. Tautos mesti tokią politiką ir vadovautis Žmogaus teisių deklaracijos dvasia.

Pavergtųjų Seimas turėjo ir daugiau kalbėtojų, kurių tarpe buvo lenkas Bolesław Biega, pranešęs apie žmogaus teisių paneigimą tautoms, esančioms už geležinės uždangos, ir latvis Vilis Hazners, pranešęs apie bažnyčių padėtį pavergtuosiuose Europos kraštuose. Posėdžiui pirmininkavo Lietuvos delegacijos vedėjas Vaclovas Sidzikauskas, kuris savo atidarymo žodyje susirinkimo vardu atida-

vė pagarbą prez. Kennedy atminimui.

— Jie verkė Varšuvos gatvėse. Jie budėjo per naktį Prahoje, beviltiškai laukdami viltinųjų žinių. Jie stovėjo eilėse per šaltį prie JAV ambasados durų Sofijoje, norėdami įsirašyti į užuojautų knygą. Širdis sustojo plakusi Budapešte ir Talline, Bukarešte ir Tiranoje, Rygoje ir Vilniuje, — kalbėjo Lietuvos atstovas.

Toliau jisai nurodė, kad šis skausmas buvo atsirasęs ryšium su liūdesio surakinta didžiąja Amerikos šalimi, kuri pavergime esančioms tautoms esanti vienintelė laisvės viltis. Savo kalbą Sidzikauskas užbaigė

Religinio koncerto rengimo komisijos nariai. Iš k. į d. - Ellsworth Inze ir Mrs. Ernest Carosella, American Guild of Organists valdybos nariai, šv. Juozapo parapijos klebonas kun. E. Gradeckas, koncerto dirigentas komp. A. J. Aleksis, Marcelė Andrikytė, parapijos choro pirm., ir Juozas Samoška, veikėjas.

Religinės muzikos koncertas

Vietos dienraščiui Waterbury American ir Waterbury Republican per tris dienas rašė apie religinės muzikos koncertą, įvykusį šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje sekmadienį, gruodžio 1 d. Koncertą surengė šv. Juozapo parapijos cho-

ras ir American Guild of Organists Waterbury skyrius, vadovaujant komp. A. J. Aleksiu. Koncertas atliktas lietuvių, lotynų, anglų, italų, graikų ir rusų kalbomis, dalyvaujant įvairių krikščioniškųjų tikybų chorams ir muzikams.

Koncerto programą sudarė Aleksio, Anastasio, Archanelsky, Back, Bortniansky, Dambrausko, Franck, Gruodžio, Ingerson, Jungst, Leddy, Marcello, Moszkowski, Purcell, Roseingrave, Schweltzer-Masler, Stepanov, Thermignon ir Yon kūriniai. Programą puikiai puošė bei gražiai pajavirino instrumentalistai muzikai, grojant vargonus, smuikus, violą, fagotą, fleitą, trimitą ir rankinius skambalus (hand bells).

Įspūdingas koncertas pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais ir baigtas jausmingu "God Bless America" bendru giedojimu. Po koncerto visi dainininkai - muzikai (jų buvo apie 100) buvo tikrai lietuviškai pavaišinti parapijos salėje. Svečių priėmimu nuoširdžiai rūpinosi patsai kun. klebonas E. Gradeckas ir šaunioji Vyčių komisija, pirmininkaujant Lilijai Paulauskaitei.

Koncertan publikos atsilankė apie 700. Dalyvavusieji ilgai nepamirš šio

istorinio, kultūrinio įvykio. Džiugu pastebėti kad vietinė spauda ypač apie lietuvius taip gražiai atsiliepė. Lietuviškoji visuomenė senai žino, kad komp. A. Aleksio Waterbury vadovaujamas choras (jau bus 40 metų sausio 1 d. 1964) visur ir visada garbingai kelia Lietuvos vardą savųjų ir svetimųjų tarpe.

Prie progos malonu pažymėti, kad koncertinės iškilnės buvo labai reikšmingos sukaktuvės pačiam šventės sumanytoju bei dirigentu komp. Aleksiu. Nors niekur nebuvo skelbta, bet koncertas buvo jo 50 metų muzikinės bei visuomeninės veiklos Amerikoje apvainikavimas.

LYRA

Neužmirškite atnaujinti
Vienybės prenumeratą!

PASAULIO LIETUVIS

Tokiu vardu Clevelande, Ohio, pasirodė pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos išleistas informacijos biuletento numeris.

Savo įvade redakcija nurodo, kad "Pasaulio lietuvis" bus "informacijos biuletenis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalams." Jam rūpėsią Bendruomenės stekimai, gyvenimas, darbai.

Kad darbas būtų sėkmingas, laukiama talkos iš visų kraštų bendruomenių. Šiame numeryje rašoma apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą Toronte, Donelaičio sukaktį (kviečiama ją tinkamai paminėti), apie JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenę, Lietuvių Fondą ir kt. Biuletento redakciją kolektyvą sudaro: St. Barzdukas, V. Kamantas, Ed. Karnėnas; tech. red. J. P. Palukaitis.

KOKYBĖ

- tai slaptoji visų gerų - kaip beparuošti, bet ypač pagamintų iš geriausios mėsos, maisto produktų sudėtinė dalis. Utikrinant nepalyginamą tikrojo importuoto, jau paruošto valgyti,

LENKIŠKO KUMPIO

kokybę, gamybai imama tik geriausia kiauliena. Šis kumpis, pagamintas iš specialiai šeriančių kiaulių mėsos, neturintis nereikalingų riebalų. Šiam kumpiui suteiktas Good Housekeeping ženklas.

kokybės simbolis, gerų šeiminių atpažinamas ir vertinamas.

Tokį pat gerą skonį turi ir importuota lenkiška kiaulienos kumpio rulada, gaunama dabar 1½ ir 3 svarų skardinėse. Visada reikalaukite tikrojo importuoto Lenkiško Kumpio ir Kiaulienos Kumpio Rulados visose mažose ir didelėse maisto produktų krautuvėse.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Cosmos Parcels

Express Corp.

Licensed by Uneshposyltorg
Priima pilnai primoketus uzsakymus
AUTOMOBILIŲ - PIANŲ - VALYTUVŲ - ŠALDYTUVŲ
SIUVAMŲ MAŠINŲ ir daug kitų Sovietų gamybos daiktus
Uzsakymai gavejui pristatomi per 5 iki 70 dienas

Prasykite nemokamo kainarascio ir visoms informacijoms
rasykite ar telefonuokite

COSMOS Express Corp

45 WEST 45th STREET, New York 36, N. Y.
Telefonas - CI 5-7905

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* RAŠYTOJO MARIJŲ KATILIŠKIO naujausios knygos "Šventadienis už miesto" pristatymas visuomenei yra rengiamas gruodžio 14 d. 8 val. vak. Vieta — B. Pakštosalė.

* "LAIŠKAI LIETUVIAMS" — religinės ir tautinės kultūros žurnalas, leidžiamas Tėvų Jėzuitų Chicagoje, pasikeitus redaktoriams, kiek pakeitė savo veidą ir tapo dar patrauklesniu, mielesniu leidiniu. Jau išėję 2 numeriai, suredaguoti naujojo redaktoriaus, rodo, kad žurnalas stengiasi ieškoti naujos formos bei turinio, kas yra retas dalykas mūsų periodinėje spaudoje. Žurnalo naujuoju redaktoriumi yra kun. Kęstutis Trimakas, S. J., redaktoriaus padėjėjas — kun. Gediminas Kijauskas, S. J. Redakcijos ir administracijos adresas — 2345 W. 56th St., Chicago, Ill.

* VL. RASK-RASČIAUSKAS, Wide World kelionų agentūros prezidentas, gruodžio 18 d. ruošiasi važiuoti į Pietų Ameriką, kur išbus 3-4 savaites. Išvykoje žada tartis dėl aglutūros skyrių atidarymo Rio de Janeiro, Buenos Aires ir kitose vietovėse. Jo vadovaujama įstaiga, nors dar yra gana jauna (atidaryta prieš 5 metus), paskutiniu laiku labai plečiasi ir didėja. Ši agentūra tvarko Vienybės leidėjos V. Tyslavinės organizuojamos ekskursijos į Lietuvą reikalus.

* SLA 6-TOS APSKRITIES veikėjų susirinkimas buvo sušauktas gruodžio 7 d. Don Varno posto salėje. Susirinko arti 30 asmenų, kurie apsvarstė eilę klausimų, susijusių su šios organizacijos veikla. Svarbesnių nutarimų nebuvo padaryta.

* LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ Menininkų Klubas gruodžio 15 d. 4 val. p. p. Jaunimo Centre rengia kultūrinę popietę. Popietėje kun. dr. A. Baltinis skaitys paskaitą "Europos kultūra — lietuvių pagrindas."

* NAUJA ALGIRDO LANDSBERGIO komedija — "Meilės mokykla arba Amerikos valdovas" bus pastatyta Chicagoje 1964 m. pavasarį. Šio veikalio pastatymu rūpinasi akt. Stasys Pilka, kuris praėjusį rudenį surežisavo A. Kairio "Popiežio diagnozę."

* MARIJONŲ VIENUOLIJOS atsikūrimo auksinis jubiliejus buvo paminėtas gruodžio 8 d. marijonų vadovaujamoje Aušros Vartų parapijoje. Ta proga parapijos bažnyčioje prel. P. Juras atlikė šv. Mišias, kurių metu pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Giedojo Dainavos ansamblis, diriguojamas A. Šimkaus. Po pamaldų buvo pietūs, dalyvaujant eilei žymių svečių: vysk. V. Brizgiui, dr. P. Daužvardžiui, žur. St. Pležai ir kt.

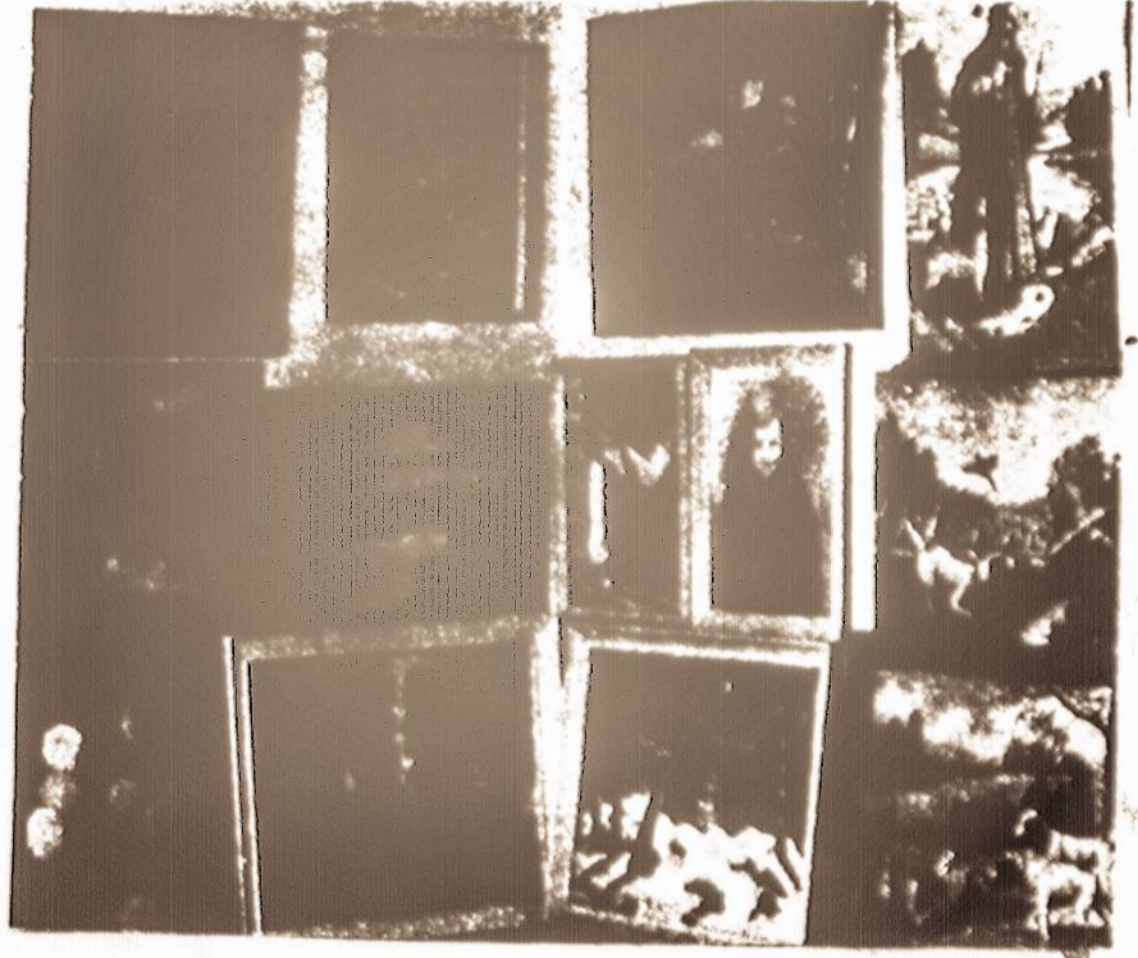
* DR. PETRAS TONKŪNAS, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkime lapkričio 25 d., skaitė paskaitą apie šizofreniją. Susirinkimam atsilankė Amerikos Liet. inžinierių ir Architektų Sąjungos atstovai, kurie susirinkusiems gydytojams išdėstė planą apie Lietuvių Kultūros Namus Chicagoje ir pasiteiravo ar šie remtų siūlomą idėją. Šie namai turėtų apimti 3,000 žmonių talpinančią salę, kelias mažesnes saliukas, restoraną, barą bei kita. Daugumas gydytojų inžinierių planui pritarė. Belieka laukti, kad žodžiai bus paremti doleriais.

* ŠV. ANTANO parap. Lituanistinės mokyklos Tėvų Komiteto rengiama Vaikų Kalėdų Eglutė įvyks gruodžio 28 d. 6 val. vak. parapijos salėje. Dovanų nupirkimui reikia iki gruodžio 14 d. įmokėti 1 dol. už kiekvieną vaiką. Pinigus renka mokyklos vedėjas J. Kreivėnas.

Šios mokyklos Tėvų Komitetą sudaro šie asmenys: L. Pračkaila — pirm., J. Arštikys — pavaduotojas, A. Milūnas — sek., V. Laniauskas — išd., Koliėnė, Skorubkienė, Vencloviėnė — nariai. Mokyklos mokiniai lituanistinių dalykų yra mokomi kasdien.

* GEDIMINAS MOŠINSKIS, iš Brazilijos atvykęs jaunuolis, apsigyveno Ciceroyje ir studijuoja Illinois un-to skyriuje Chicagos Navy Pier. Jis už pažangumą moksle gavo patį ankščiausią įvertinimą, koks tik pirmamečiams studentams gali būti suteiktas. Apie jo, atžymėjimą rašė "Cicero Life" laikraštis. Mošinskis iš Brazilijos atvyko laikine studento viza ir apsistojo pas savo gimines. Mošinskio tėvai gyvena Sao Paulo mieste ir reiškiasi lietuvių veikloje.

* CICERO VYSK. M. VALANČIAUS moksleivių at-kų kuopa gruodžio 7 d. šv. Antano parap. salėje turėjo susikaupimo valandėlę.

J. Sparkio paroda Chicagoje

Aukos S. Venclauskaitės paminklui

Detroito buvo susikūręs Komitetas mirusiam mūsų lietuviško teatro veikėjai pagerbti, būtent, ant jos kapo pastatyti paminklą. Prieš metus to Komiteto buvo paskelbtas aukotojų ir aukų sąrašas.

Vėliau buvo gauta papildomų aukų — viso 48 dol.; 38 dol. surinko K. Gaižutis ir dr. M. Vaitėnas iš Clevelando lietuvių; vėliau iš Chicagos atsiūsta 10 dol. — vyr. stn. O. Zailskienės ir kelių seserijos vadijos narių.

Iki šios dienos iš viso

Komiteto kason įplaukė 360 dol. aukų ir visi pinigai buvo išsiųsti velionies dukrai D. Venclauskaičiai.

Komitetas taria ačiū visiems aukojusiems ir tą apyskaitą skelbia visuomenės žiniui ta prasme, kad visi surinkti pinigai išsiųsti ten, kur jie priklauso ir kuriam tikslui buvo rinkti.

Jeigu kas norėtų paaukoti ar ko pasiteirauti apie minėtą paminklą kreiptis: Z. Arlauskaitė-Mikšienė, 16528 Mark Twain, Detroit 27, Mich, tel. VE 8-2749.

KOMITETAS

SLA 301 kuopos susirinkimas

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 301 kuopa savo metinį narių susirinkimą turėjo gruodžio 4 d. Liberty pastato Ciceroyje. Susirinkime, kuris dalyvių skaičiumi nebuvo labai gausus, buvo peržvelgta kuopos veikla, padaryta įvairių pranešimų, iškelta sumanymų, įvykdyta nutarimų, išrinkta nauja valdyba bei atlikti kiti darbai.

Iš finansų raštininko Kazio Develkio ir nutarimų raštininko Vincento Bigelio pranešimų paaiškėjo, jog kuopa narių skaičiumi ir finansais yra stipri. Kuopoje yra 130 pilnateisių (apsimokėjusių) narių ir 22 jaunuoliai. Del mokesčių nemokėjimo, tik pora asmenų metų bėgyje buvo suspenduoti. Šlaip mokesčiai yra reguliariai išrenkami K. Develkio ir laukų pasiunčiami centrui. Kuopos kasos stovis irgi neblogas, nes per šiuos metus buvo padaryti 2 parengimai — vienas sa-

lėje, kitas lauke, kurie davė nemaža pelno.

Į naująją kuopos valdybą išrinkti: S. Paulauskas — pirmininkas, J. Činikas — vicepirm., V. Bigelis — nut. raštininkas, K. Develkis — fin. raštininkas, K. Genys — išd., M. Ramanauskas, A. Dočkus ir Ed. Sulaitis — išdo globėjai, dr. Tallat-Kelpš — daktaras kvotėjas. Taip pat buvo iškeltas reikalas turėti kuopos korespondentą, kuriuo pakviestas Ed. Sulaitis.

Susirinkusieji taip pat turėjo progą nominuoti asmenis į Pildomąją Tarybą. Daugumas kandidatais statė senuosius narius, nors buvo tokių, kurie įrašė ir naujų vardų. Buvo nutarta sekančiais metais susirinkimus ruošti toje pačioje vietoje kiekvieno mėnesio pirmo trečiadienio vakare.

S.

Romkitr biznieriūs,
kurie kelbiasi Vienybeje.

Lenkijos komunistų partija ruošiasi išsirinkti naują centrinį komitetą. Numatoma, kad jame bus žmonių, nusiteikusių prieš perplacius santykius su Vakarų idėjomis, nusistačiusių prieš žydus ir katalikų Bažnyčią.

Washingtoną lankys vienas po kito Anglijos premjeras Douglas-Home, Vokietijos kancleris Erhardas ir Italijos prezidentas Segni. Visi nori pasitarti su prezidentu Johnsonu ir arčiau susipažinti.

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Avė, Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. F. rt Bus iki 31 Avenue.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

FOR
INFORMATION
TELEPHONE
PResident 3-7000

Incorporated 1860

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Central Office

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Brooklyn 16, N. Y.

Broadway Office

135 Broadway at Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Massapequa Office

Hicksville Road at Jerusalem Avenue
(Opposite Holiday Park Shopping Center,
Massapequa, N. Y.)

Pearl H. Beard ir Sheila Finn (kairėje) – filme Allelujah, kalnai. Dešinėje direktorius A. Mekas.

Iš kairės ir iš dešinės

Tik istorija yra geresnė mokytoja už ramintojus. Klaipėdos netekimo išvakarėse tūras generolas prisiekinėjo: tik per mūsų lavonus ir t.t. Bet priešas atėjo, Klaipėdą pasiėmė, o prisiegiautojai taip ir liko tik lavonais (juokinga – gyvais lavonais!)

Arba: – kiek metų buvo „vaduojamas Vilnius“, o kai atgavome, tai tik tada paaiškėjo, kad buvo nepasirengta ne tik vadavimui, bet ir geruoju gauto Vilniaus krašto sklypeltio administravimui. Taip buvo „vaduotas Vilnius“, o ar visa Lietuva dabar vaduojama geriau? Į šį klausimą mes turime neigiamą atsakymą, todėl ir neįsijaudina draudimas „būkite ramūs!“, nors tas draudimas rašomas ir ant lietuviškosios trispalvės kaspino.

Išeitų taip, kad šitokia kritika galėtų sukelti tam tikrą reformų sąjūdį. Bet toks sąjūdis būtų ne kas kita, kaip tik dar vienas „veiksnyš“. Daugiau nieko. Jei taip, tai kam to reikia?

Kai sakoma, kad „siekiame išsivijoje nenuatausti“, tuo lyg tyčiojamės iš savęs ir iš savo tautos. Juk mes neturime nei lietuviybės išlaikymo darbų nei plano nei sistemos. Vieni viltį deda į šeimą, kiti – į mokyklą, į spaudą, į bažnyčią, į organizacijas ir t. t. Vaikiškai pasidžiaugiama, jei kas nors tebeveikia ir pasirodo kad ir su labai laikiniais reikšmės rezultatais. Yra daug heroiško ryžto, nykstančio daugumos abejingume. Lietuviybės išlaikymo fronte laimingame maždaug tiek, kiek vokiečiai prie Stalingrado. Jaučiame jau ne pareigą, bet pareigų pareigą tai priminti.

Ir kultūrinių ryšių su tėvyne klausimas pirmoje eilėje yra nenorinčio išnykti lietuvių protestas. Skerdyklon varomos kartais ir avys protestuoja, nors rimti balsai joms pataria: „Būkite ramūs!“ – ir dar rimbų pridėta.

Lietuva – didvyrių žemė. Bet tiek tėvynė, tiek ir svetimi kraštai garsėja ne tik didvyrių, bet ir šlaudadūšių kapais. Ar lietuvis nutausta Rytuose ar Vakaruose – koks skirtumas Lietuvai? Turime per daug kapų, turime per mažai gyvų žmonių, štai kas yra!

Nėra reikalo organizuoti naujų sąjūdžių, kurti naujų programų, apimančių visus tautinius uždavinius išsivijoje. Bet yra tikras reikalas; reikalauti, kad jau veikiančieji sąjūdžiai savus reikalus nesutapatintų su tėvynės reikalais.

Išvada labai trumpa: nieko ypatingo. Tik vertybių sandėliai patikrintini, vertybės pervertintinos, sugedusios, pasenusios ir vartojimui netinkamos reikia išimti iš apyvartos. Jei tai atlikti neturėsime drąsos, tą atliks laikas. O mes pasiliksimė bindzendami iš paskos.

SUDĖTIS

Zvilgterėkime į savo koloniją ir bandykime jos sudėtį nustatyti procentais:

1. Kiek procentų tautinio nusistatymo žmonių,
2. Kiek procentų komunistinio nusistatymo žmonių,
3. Kiek procentų lietuvių, palinkusių gyvenamo krašto tautybėn,
4. Kiek procentų tenorinčių tik gyventi?

Tuo pat būdu galėtume spėlioti ir tėvynėje pasilikusios tautos sudėtį:

1. Kiek ten galėtų būti tautinio nusistatymo žmonių,
2. Kiek ten galėtų būti komunistinio nusistatymo žmonių,
3. Kiek ten galėtų būti pakarnų tarnų, prisitaikančių prie režimo,
4. Kiek ten gyvena su neprosytom kelnėm, norinčių tik gyventi?

Aš manau, kad tie neprosytieji yra pati sveikliausia tautos dalis ir jų yra daugiausia. Ypač išsivijoje yra labai keistų žmonių, kurie netiki tėvynėje esant kokio gyventojų įvairumo. Ten esą, anot jų, tik dvi kategorijos: pavergėjai ir pavergtieji.

PARAUDUSIOS AUSYS

Prieš kelis metus iš Brazilijos į Lietuvą repatriavo lietuvių. Ar ten jiems patiko ar ne, kitas klausimas. Svarbu, kad kai kurie jų iš Lietuvos vėl grįžo Brazilijon. Jau seniau iš Brazilijos į Lietuvą grįžo ir dažnai rašinėja išsivijos pažangiųjų spaudoje Linas Valbasys. Sako, ir tas Valbasys esąs Lietuvos gyvenimu tiek nusivylęs, jog vienam į Braziliją grįžtančiam davęs parvežti savo motinai įspėjimą Lietuvon negrįžti. Tas grįžęs Brazilijoje būk visa tai išplepėjęs. Plepalus mieliai perspausdino JAV reakcinių laikraščiai (žinoma, tik lietuviškiems).

Visa istorija gan sklandi. Kas nežinojo, tas sužinojo ir net patikėjo. O dabar atsiliepia pats Linas Valbasys. Jis sakosi negalėjęs perduoti savo motinai įspėjimo, nes toji mirė 1949 m. Išėina, kad iš Lietuvos į Braziliją grįžtančių lietuvių reikalus dramatiškai, kurie suinteresuoti dabartinę Lietuvą minėti tik bloguoju.

– Ar nerausta ausys, ponai? – klausia Simas Valbasys. Kiek mums žinoma, ponams ausys nerausta. Šią vasarą mūsų Vienybė kelis numerius išleido kas dvi savaites. Draugas savo skaitytojams pranešė sensaciją: Vienybė virto dvisavaitiniu. Bet kai Vienybė grįžo vėl prie senojo savaitinio leidinio, Draugas jau sensacijos ir nepastebėjo. Kas teškaito Draugą, tam Vienybė ir liko dvisavaitiniu.

Ausys rausta tik droviesiems.

PRIEŠ 50 METŲ

(IŠ J. O. ŠIRVYDO 1913 METŲ DIENORAŠČIO)

Balandis, 1963

- 2: – Atsisveikinau su 230 Grand St., kur 3 metus gyvenau su Vingelio šeima ir persikraustėme į East New Yorką – 658 Crescent St.
- 6: – Redakcijoje, kaip paprastai, padėjau Brazilui atsakyti keletą biznio reikalais laišku. Brazys vis prašo grįžti prie Vienybės, tik ne redaktoriu, viso vedėju!

Gegužis, 1963

- 31: – Tik šiandien, po ilgos pertraukos, gavau progos čirkštelti į dieną. Lietuvon grįžęs broliis Antanas aplankė mano žmoną ir šeimą Latvijos Subatėje ir keta Jūžintuose pirkti krautuvėlę.

Birželis, 1963

- 1: – Sekmadienis. Po pusryčių užėjau pas Bukšnaitį, kuris prižadėjo padėti nusipirkti dviratį. Mokėjau \$32. Bus priemonė ir mankštai ir pasivažinėti. Po vakarienės susirinkome viename „lote“ laukuose visi eastnewyorkiečiai: Bučinskai, Karaliai, Mačiuliai, Steponaičiai, V. K. Račkauškas ir kiti. Praleidome laiką, žaisdami ir pasikalbėdami. Rytdienai renkas katalikų Susivienijimo seimas. Iš Chicago atvyko dr. A. Graičiūnas.

- 3: – Pataikiau katalikų Susivienijimo 2-os sesijos pabaigą. Deleгатų 81 (25 vargoninkai, 20 kunigų). Ten pat, McCaddin salėje Strumskio Vyturėlio choro statoma, su Bukšnaičio stora pagalba, operetė Kornevilio Varpai, Bukšnaitis ją išvertė, surepetavo ir pats vaidino notaro rolę. Jei neklystu, tai pirmoji lietuvių kalbon išversta operetė ir pirmusyk mūsų scenon statyta! Gana gerai pavyko. Ypač choras gerai dainavo. Žiūrovų atėjo apie 800 – kas pas lietuvius retenybė, ypač paskutiniaiis metais, kuriais mūsų „so-

cialistai“ ne jų ruošiamas meno pramogas boikotuoja, o savo visokias menkavertes dramales statydami, publiką atbaidė. Tat, didelė garbė Vyturėliui ir jo vadovams, pakėlusiems Scenos Mylėtojų choro boikotą ir pašaipą, čia esąs „žvirblių“ choras.

- 4: – Užsukau seiman ir šiandien. Pasikalbėjau su dr. Graičiūnu, atvykusių kaip Draugo korespondentas. Nešiojasi projektu apjungti „tautječius“ su „kuniginiais“ naujon „katalikiškoje“ konsolidacijoje. Tikslas lietuvių jungti kilnus, tik ar pavyks? Kalbino bendradarbiauti Draugui, kuris ir neblogą atlyginimą mokąs. Man Draugo redagavimas patinka, nes redaktorius kun. A. Kaupas tiksliai skaitytojams apšvietos neša, kad ir tam tikru religiniu fanatizmu nudažytos. Vakare buvo Strumskio suuoštas seimo delegatams koncertas. Kita šeštadienį turėsime M. Petrausko Faustą, ir Šienapjūtę.

- 5: – Seimas pasibaigė. Prezidentu A. Lapinkas iš Mahanoy City, Pa., viceprezidentas mūsų veiklus brooklynietis Krušinskas. Kun. Varnagirio salėje vyko vargonininkų seimas. Teko šnektelti su kun. Kaulakiu iš Philadelphia, su kuriuo 1905 metais teko kaip kada ir dėl revoliucijai renkamu aukų storai susiburti. Jis turi suorganizavęs mūsų ateiviams globoti draugiją, bet seimas aukų nepaskyręs. Mikolainis prašo apsiimti suredaguoti Bagočiaus bylą spaudai. Nelabai noriu apsiimti, nes užsiėmęs anglų kalbos kursu, meno paskaitomis, literatūros (Sekspyro) studijomis.

- 6: – Juntu, kad prie Vienybės netektos sveikatos palaipsniui vis daugiau atgaunu. Dviratį jau galiu be pagalbos net du bloku nuvažiuoti.

SVEČIUOSE PAS ARGENTINOS LIETUVIUS

Salomėja Narkeliūnaitė

Tęsinys

Pilypas Vaitkevičius, arba kaip jį Ožinskienė vadina Don Filipe, BALSUI padėjęs praeityje, ir dabar yra nuosirdus laikraščio skaitytojas ir rėmėjas.

Kai tik jis sužinojo, kad aš net iš New Yorko atskrendu į BALSŲ šventę, tuoj sumanė atsirasti Buenos Aires su nauju automobiliu.

— Pavežiosiu aš tą merginą, parodysiu miestą, kur ji ten pėsčia vaikščios, sako, kalbėjęs Pilypas, kai jis prie BALSŲ namų durų atsirado, net tūkstantį kilometrų sukojęs, atvykęs tiesiai iš Cordobos, kur jisai dabar nuolatos gyvena.

Ką tik iš fabriko ta jo mašinėlė, daili, balta. Man ji labai priminė Amerikoje populiarių prancūzišką Dauphinę modelį.

Ir tikrai Pilypas mane vieną, o taip pat ir kartu su Ožinskais daug kur buvo nuvežęs. Džiaugėmės ta jo mašinėlė ir kad ji vikriai eina, bet, kai kartais kur nors pavėluodavom, tai Pilypas nepykdavo, jog ją kaltindavome, sakydami: "Tai, matai, Pilypo naujas automobilis, dar negerai įsibėgėjęs, tai ir sugaišom". Pilypas, žinodamas, kad tai nevisiška teisybė, tik šypsodavosi.

Pilypas Buenos Aires lietuviuose labai populiarius. Argentinon atvyko dar jaunuoliu būdamas. Savo metu jisai turėjo juodos duonos kepyklą ir jos tiek kepdavęs, kad net penkiais "kamionais" (sunkvežimiais) ji būdavusi išvežiojama.

Matyt, Pilypas ir uždirbdavęs neblogoi, jei dabar, jau išėjęs iš biznio, pinigų turi tokiam automobiliui nusipirkti. Neprisimenu tikslios jo kainos, bet, man rodos, kad ji siekia kelių šimtų tūkstančių pezu. Už dolerį vidutiniškai išėina 135-150 pezu.

Pilypas dabar jautaiptusitvarkęs, kad jam ištikrųjų automobilio ir nereikia — nevažinėja juk jisai į darbą ir nelaiko jokio biznio, bet Pilypas mėgsta liuksusą. Jisai ir Kordoboje, gražiausiame Calamuchita kurorte 1959 m. nusipirko vilą ir joje sau gyvena.

Atvykdamas dabar į Buenos Aires, kartu atvežė ir savo bičiulį Ant. Korsaką, kuris kaip tik tenai kartu gyvena tame pačiame Calamuchitos lietuvių rajone.

Patiko man Pilypas, su juo radau daug kalbos. Jis man labai priminė brooklyniskį Juozą Ginku. Toks sau iš lėto, ramus, o kai pasakoką, rai iš tikros širdies. Ir pajaukauti mėgsta.

Mažai ką apie save jis kalbėjo, nors ir klausinėjamas, bet iš kitų sužinojau, kad Pilypas Buenos Aires ir Liet. Bendruomenėje dirbęs, buvęs jos vicepirmininku. O pačioje Kordoboje dabar Pilypas yra savo miestelyje kelių statybos komisijos pirmininku ir juo bus, ligi kello statybos pinigai bus išmokėti. Tai septynių km ilgio ruožas, kurį gyventojai patys finansuoja, norėdami prisijungti prie federalinio kelio, netoliese praeinančio Buenos Aires linkui.

Pinigų tam ruožui pastatyti miestelis gavo pasiskolinti iš banko ir iš valdžios subsidijų.

Tęsiama 7 psl.

Su Pilypu Vaitkevičium pas Agotą ir Antaną Židelius Buenos Aires priemiestyje Burlingame.

SATYRINĖ TRIJŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

VEIKĖJAI

BURBULIS - kolūkio "Plačiuoju vieškeliu" pirmininkas
 PUTRIUS - buhalteris
 ŽVYNIŪTĖ - zootechnikė
 NAVICKAS - kolūkietis
 KIMSA - kolūkietis
 PENIMIS - spekuliantas
 DUNDA - draugas iš rajono
 ŠOFERIS
 BŪBELĖ - su pieno skardinėmis
 PASTRIGA - šeštoji organizacijos atstovė
 MAGDALENA - vištininkė
 BRONISLAVAS - kolūkietis
 Kolūkiečiai ir kolūketės

TĘSINYS

Burbulis (irėmęs akis, grasinamai). Navicka-ai... įkliūsi... Na, gerai, liepk baltoti bėrį... Apsivilksiu ir galėsiu pajojėti, jeigu taip jau bliuonau...

Navickas. Pabalnosiu pats. (Išėdamas) Ir ant arklio užrisiu. Juk be pagalbos neužsėsi. (Išėina)

Burbulis (vienas). Mat, kokie gyvatės. Kelia krames... Loja (Eina prie spintos) Priminsiu aš jiems uodegas, priminsiu! (Rausdamasis spintoje) Man tik reikia į rąjoną nuvažiuoti, su draugiais pasėdėti. (Paėmęs iš spintos butelį, užsiverčia ir tuoj pat su pasišlykštėjimu išsplauna rašalą. Stovi nustėręs, aptaškyta burna)

Jeina Penimis. Riebus, storas, raudonskrustis.
 Apsivilkęs kelionei šlapią dieną.

Penimis. Būk sveikas! Ką gi tu čia? Vėl ūsus dažai? Ne taip seniai dažė. Ar jau nubuko?

Burbulis. Tai, mat, po velnių, kokta ta pramonė!.. Norėjau prisiplinti rašalinę, tik atkimšau butelį ka-ad purkštė.

Penimis. Stiprus rašalas. Klek laipsnių?
 Burbulis (šluostydamas). Visur brokdariai, rupūžės -- rašalą gamina kaip šampaną, šampaną kaip vandenį

Penimis. Nerėkauk, nerėkauk. Pasižiūrėk į veidrodį -- ūsai juodi kaip varno sparnai. Ruošėsi kur?

Burbulis. Reikia į laukus. Juk sėia.

Penimis. Sėja, sėja... Ilgal ir negaišinsiu. Sakyk, kaip su koncentratais?

Burbulis. Eik tu nuo mano galvos!

Penimis. Tu per daug manęs nevarinėk! Kad su visa tavo galva nenuėčiau!

Burbulis. Velnias mane nešė į tuos pirmininkus! Būčiau besėdįs sau mieste. Elektra, šaligatviai... Nuosava vonia, išvietė čia pat...

Penimis. Nu, nu, nu?

Burbulis. Dar ir tas kolūkis pasitaikė toks nusmukėlis.

Penimis. Tai tu ir džlaukis, avigalvil! Iš gero kolūkio tiek nepasiplėši, kiek iš to nusmukėlio. Gerame kolūkyje ir žmonės akyli, dantyti. Tave tuoj prišlūbuotų.

Burbulis. Kad jau, žinau, ir iš čia norisi bėgti.

Penimis. Neskubėk, neskubėk. Gal ir bėgti nereikės.

Burbulis. Kodėl?

Penimis. Išmes. O kol išmes, tu stenkis kolūkiečiams labiau įkyrėti.

Burbulis. O kas man iš to?

Penimis. Na ir kvallys. Dar nepasimokėi? Nebeatmeni? Įkyrėjai kirpyklų artelėj bepirmininkaudamas ir gaval puiklausią charakteristiką. Kas į valgyklų trestą tau duris atidarė? Charakteristika. O kai valgyklų trestas panoro atsikratyti, vėl tėškė tokį atsilepimą, kad rajonas priėmė tave kaip kokį išganytoją. Kolūkiečiai pirmininku išsirinko. Dabar kai jie duos tau klumpę per strėnas, taip pat charakteristikos prašyk. Ir duos... Sel Tik eik iš mūsų po velnių! O su geru popiergallu -- tiktai žinok, kur jį paklūsti. Gyvensi. Aišku? Tik tu laikykis, kol įvykdysi savo programą.

Burbulis. Kokią programą?

Penimis. Juk namas mieste dar nebaigtas. "Moskvičiaus" dar neturi. O ką žmona tau pasakė, laimindama į kolūkio pirmininkus? Atsimeni?

Burbulis. Atsimenu...

Penimis. Ir šiandien, man išvažiuojant, buvo atbėgusi. Sako: "Pranešk -- tegul penkis šimtus naujais nors iš žemės iškasa."

Burbulis (supykęs surinka). Tegų ji pati išsikasa.

Penimis (šalta). Ko tu čia rėkauji? Išsikasi -- sau, neišsikasi -- taip pat sau. (Patylėjęs) Kaip ta tavo vištininkystė?

Burbulis. Atrodo, kažkas jau darosi. Višta jau sukarkė.

Penimis. Sukarkė! Tiek laiko tylėjusi -- sukarkė! Tai ko nosį pakabina? Apskelbk tą įvykį ir pareikalauk koncentratų, lesalų -- kiek tik išpeši. Ek, realizuočiau! Ir tau kišenę gerokai nusvertų!

Burbulis. Tai kad man trukdo. Lazda ratuose.

Penimis. Kokia lazda?

Tęsiama 7 psl.

Argentinoj

Atkelta iš 6 psl.

Pilypas taip pat darbuoja ir paplūdimio pagerinimo komisijoje su kitais lietuviams. Jo automobilis turi valstybinę lentelę.

Su Pilypu buvau nuvažiavusi aplankyti jo draugų Antano ir Agotos Židelių Buenos Aires priemiestyje Burlingtone.

Žideliai gyvena savo gražame name, kuriame, pasirodo, buvo ir man kambarys paskirtas ir manęs laukė, kad gal atvyksiu apsistoti. Mat, Židelių dukra Rosa, medicinos daktarė, dabar yra išvykusi į Springfield, Mass., gilinti studijų vienoje pavyzdinėje ligoninėje, o jos kambarys likęs laisvas.

Židelienė tikrai nusiminė, kai pasakiau, kad, galia, neapsistosiu, nes jau esu apsistojęs BALSE. Tie maionūs žmonės tuojau pat pradėjo mudu su Pilypu vairsinti, pasikvietė savo kaimynę, ir domėjosi gyvenimu Amerikoje, o ypač Lietuvoje, apie kurią jiems daug pasakojau ir jie patys daug ką prisiminė iš praeties.

Prieš išsiskirtiant, Židelienė dar pasiteiravo, ar nenuvežčiau jos dukrai Amerikon mažos dovanėlės. Po kelių dienų, atėjusi filmų žiūrėti į Centro Lituano, motina atnešė ne tik mažytį

Vienybė: skaitytojai Juozas Zavickas su žmona Maryte ir dukra Nelida savo namo prieangyje Buenos Aires priemiestyje Boulognes. Šu jais jų svečias iš Dardobos Antanas Korsakas.

Sėja ir piūtis

Atkelta iš 6 psl.

Burbulis. Zootechnikė. Atsiuntė tokią — taip ir šniukštinėja, biaurybė.

Penimis. Eėė... O aš maniau — gausiu iš tavęs ką nors... Kokią karvę ar bekoną. Jautiena dabar turi didelę paklausą...

Burbulis. Peržegnok, viską peržegnok, kol ta ragana čia bus. Pasikalbėjau ir pastačiau akis... Laužau galvą, kaip ja nusikračiau.

Penimis (pagalvojęs). O ar jauna ta tavo zootechnikė? Burbulis. Apyjaunė...

Penimis. Netekėjusi? Burbulis. Velniai ją žino. Pavardė mergautinė — Žvyniūtė.

Penimis. Ar graži? Burbulis. Taip sau...

Penimis (atkūšęs). Ko tu vaipais, mulki. Ir gerai, kad "taip sau". Gražuolės pučiasi, didžiojasi. O tos "šiaip sau" kartais labai sukabamos...

Burbulis. Geriau jau būtų gražuolė. Gražuolės po srutas nebraido, po tvartus nesivaikioja. O ta, velnias, visur nosį kašioja.

Penimis. Palauk. (Prisitraukia už atlapo Burbulį) Tu jos nesikratyk. Išėjus kad paleis liežuvį — tau ir kapas. Tu ją... prisiartink.

Burbulis. Kaip prisiartinsiu, kad ji akis kabinėja.

Penimis. Įsimylėk ją, mulki! Glausk širdį prie širdies!

Burbulis (nustebęs mirksi). Tai sumanymas? O jeigu ji?..

Penimis. Prieš tokius ūsus neatsispirs. Turėsi ne priešą, o pagalbininkę.

Burbulis (ilgai rydamas ir nenurydamas kažkokio nesamo kashio). O... o... o ką žmona pasakys?

Penimis. Tavo žmona nekvailla. Žino, kad, namą stant, reikia visokių išlaidų. Aukų ir nuostolių reikia. Paaukos trumpam laikui.

Burbulis. Manai, paaukos?

Penimis. Neabejoju. Gal ir ji pati kartais aukojasi. Nieko nepadarysi; gamybinės išlaidos...

Burbulis. Bet paskui, paskui, po šito... Kaipgi aš su ja paskui, su ta Žvyniūte? Juk po šito... gali taip priklbti...

Penimis. Tfu, po velnių. Nemaniau, kad toks nepatyręs. Nieko nėra amžino! Nebereikės — pakelsi kepurę, ir audie! Būdamas nesutapo. Tik padėk tu žmonai namą greičiau baigti.

Įeina Navickas

Navickas. Bėris prie durų, draugas pirminke.

Burbulis (nustebęs). Koks bėris? Kam bėris?

Navickas. Taigi juk žadėjai į laukus?

Burbulis (atsiminęs). Tiesa... (Nusikabina nuo gembės apstaustą ir aimanuodamas dūsuodamas velkasi)

Penimis. Na, tai žiūrėk... "Gaudžia trimtali, žven-gla žirgai..." Neapsileisk! (Pasižiūri į laikrodį) O, jau kuri valanda. Dar porą kolūkių reikia aplėkti. (Pasuka į duris) O Navici! as vis į mane šnairuoja.

Navickas. Matyt, į kai kuriuos mano akys taip ir temoka žiūrėti...

Penimis (suduoda Navickui delnu per pilvą). Mat, kokį pilvą auginiesi! Riebūs žmonės geros širdies, meilūs. O tu... (Išėina)

Navickas. Tai aš brisiu pas savuosius. Štandien tą dirvą prie beržyno turim apsėti. (Iš tarpdurio) Trečiojo brigadoj, sako, sėjėjai pasigėrė. Sėklos maišas dingęs... Greičiausiai pas Kimsą nukeliavo. (Išėina)

Burbulis rengiasi kelionei. Įsisiėmęs veidrodėli, pasiziūri, paglosto ūsus.

Burbulis (pats vienas). O kodėl ne? Visai kaip reikiant.

Įbėga uždusęs Putrius

Putrius. Zootechnikė nori tą vištą pamatyti. O ji užrakinta. Magdalena kažkur pradingo.

Burbulis. Tai velnias... Ir vištos jai parūpo. Pasakyk Magdalenai, kad nesirodytų. O jeigu zootechnikė atras, tegu sako, kad rakto neturi. O paskui žiūrėsim...

Pro duris įeina snioksdamas Bronislavas, įneša ant pečių kažkoki žmogų. Nuleidžia ant grindų. Atneštas miestiskai apsirengęs, su skrybėle, dailiu paltu. Po pažastimi didelis portfelis. Jis ištraukia iš kisenės pinigą, paduoda Bronislavui.

Svečias. Ar užteks? Bronislavas (pasižiūri į pinigą, paspiaudo). Užte-eks. (Išėina švilpaudamas)

Svečias (pasidairęs). Kuris iš jūsų pirmininkas?

Burbulis. Aš. Svečias (sveikindamasis). Pastriga. Jokūbas Pastriga. Šefas. Pramkombinato siuvelyklos vedėjas ir jus šefuojančios organizacijos atstovas. Atsiųstas patikrinti, kaip vykdate sėją, paorganizuoti, žodžiu, paskatinti, įkvėpti. Ar nieks nepranešė apie mane?

Burbulis. Pranešė... Tik... kodėl tamsta tokiu transportu? Pastriga. O kaip kitaip atbrisi pas jus per tokius purvynus? Gerai, kad pasitaikė žaliūkas vyras. Būčiau, ko gero, nuklimpęs.

Putrius. Laukams apžiūrėti tamstai duosim žirgą.

Pastriga. Nemoku joti. Ar kolūkyje nėra stiprių vyrų? Panešios.

Burbulis. Mūsų kolūkyje kaip šefas, berods, dar nesat buvęs?

Pastriga. Koks velnias į tokį užkampį trenksis. Aš niegstu šefuoti per šienapiūtes... Ir tik pirmaujančius. Bet, matai, dabar toks karštas metas. Reikia jus iš to atsilikimo traukti. Draugas Dunda kažko ant manęs supyko ir atgrūdo čionai. Tai kur mane apgyvendinsite? Blusų nebijau; turiu miltelių.

Putrius (linksmas). Žiūrėk, pirminke: blusų nebijo! Tokio drąsuolio susilaukęs, mūsų kolūkis pakils kaip su mielėmis! Per kraštus liesis!

UŽDANGA

Pirmojo veiksmo pabaiga

Bus daugiau

Tęsiama 8 psl.

Mano apsilankymas Lietuvoje

Juozo Urbšio, buv. Lietuvos užsienų reikalų ministro, laukiau tarytum jisai būtų buvęs seniai nematytas artimas draugas. Jo gyvo savo akyse nebuvau mačiusi, bet jo vardas taip dažnai buvo minimas šeimoje, kad nesijaučiau susitikianti su nepažįstamu žmogumi. Prisimindamas tuos laikus, kai gyveno Prancūzijoje ir Urbšys sekretoriumi buvo paskirtas Lietuvos Pasiuntinybėje Paryžiuje, mano vyras sakydavo:

— Tai vienas iš nedaugelio lietuvių užsienio tarnyboje, kuris savo asmenybe, išvaizda ir manieromis, labai tinka diplomato pareigoms.

Nuosirdžiai džiaugėsi, kai Urbšys tapo paskirtas užsienio reikalų ministru ir sunkiai pergyveno, kai jam teko tokia sunki istorinė pareiga — pasirašyti sutartį su Maskva, Sov. Rusijai leidžiant steigti bazes Lietuvoje.

Urbšio vardas man atminime buvo surištas ir su kai kuriais asmeniškais įvykiais, 1940 m. sausio 12 d., kai gimė sūnus, vyras atvykęs į Ilgoninę Philadelphiajose su pirmuoju pavėluotu Lietuvos žurnalo numeriu, pasigyrė:

— Brangioji, ir aš gimdžiau!... Žurnalas tikrai sunkiai gimė. Pirmojo numerio viršelyje — J. Urbšio nuotrauka. Tą dieną džiaugėmės sūnumi ir naujuoju lietuvišku leidiniu. Pirmu kart per langelį Ilgoninėje pamatęs savo sūnų, jis gatvėkariu važiuodamas pas tėvus, dar sukūrė ir naują poemą. Tai man buvo pati brangiausia dovana.

Savo svečio "Lietuvos" viešbutyje belaukdamas pradėjau nerimauti. Bandžiau rašyti pirmuosius išpūdžius apie Kauną. Nesisekė, nes Kaunas kažkodėl, mane labai liūdnai nutelkė. Visuomet norėjau aplankyti ir pažinti Kauną, bet tas miestas man dabar buvo sveti-

mas. Po Vilniaus, Kaunas atrodė, kaip priemiestis ar provincijos miestelis. O vis dėlto, čia buvo laikinoji sostinė ir čia kūrėsi nepriklausoma Lietuva. Supratau, kodėl vyras nuolat skundėsi, kad Kaune jam būdavo tvanku ir ankšta.

Kaip ir seniau, svarbiausieji miesto centrai — Laisvės Alėja, Metropolis ir Konrado kavinė, kuri dabar pavadinta "Tulpe". Kavinės, kaip ir nepriklausomybės laikais, labai mėgiamos ir gausiai lankomos. Atsidarė ir keletas naujų. Viena iš jų pavadinta Estijos miesto vardu "Tartu", skatinanti draugystės ryšius su Baltijos valstybėmis. Kita kavinė, atidaryta vakams, pavadinta "Pasaka". Čia ir specialūs baldai mažamečiams ir sienos išdekoruotos pasakų motyvais. Kai kas Amerikoje sakys, kad tai vis propagandos tikslams, bet tie žmonės geriau padarytų patys nuvykę į Lietuvą ir pamatę kaip gražiai vaikai auklėjami ar kokia idomi naujoji karta užaugo per pastaruosius dvidešimt metų. Senesnieji lietuviai jų galbūt nesupras, bet Amerikoje gimę ar šiame krašte užaugę tikrai surastų daug bendros kalbos.

Laisvės Alėja automobiliu važiuojant, į akis labiausiai krito vaikščiojančių žmonių gausumas. Visi nepaprastai skubinasi, turbūt todėl, kad taip šalta. Į Kauną atvykstant snigo, snigo per visą dieną ir pagela, kurią čia pajutau, tiesiog skverbėsi į kaulus.

Beveik valandą man išbuvus kambaryje, pagaliau pasibeldė Stasiulionis su mano lapkiamu svečiu Juozu Urbšiu. Jeigu ji būčiau sutikusi gatvėje, ar kur kitur, tai niekad nebūčiau pažinusi Urbšys ne toks, kokį ji mačiau seniau nuotraukose. Plaukai visiškai balti, veidas gliaulai išraižytas, bet ir senatvėje, atrodė pulkial, toks pat rafinuotas, elegantiškas diplomatas, kaip mano vyras jį apibūdino.

Buv. Lietuvos Užsienų ministras Juozas Urbšys "Lietuvos" viešbutyje.

Stasiulionis buvo taktiškas. Pailiku mudu, kad galėtume laisvai pasikalbėti, ir nuėjo savo keliais. Su Urbšiu kalbėjomės apie viską: bendrus pažįstamus, lietuvių reikalus Amerikoje ir Lietuvoje, praeitį, dabartį ir ateitį. Per trumpą laiką surūkėme beveik visą pakelį cigarečių iš Amerikos, kurios svečiui, atrodo, patiko.

J. Urbšys, kaip ir visi diplomatai, rezervuotas, į klausimus apie bendrus reikalus, karais, tiesioginiai neatsakydavo. Daugiausia kalbėjome apie vėloną, mano vyrą, kurį jisai pažinojo nuo 1921 m.

Bus daugiau

IŠ PO MANO BALANOS

Kun. A. Kaupas sumano, kitiems pritariant, leisti Draugą. Redaktorius — kun. Kaupas; spaustuves tvarkytojas — kun. V. Vizgirda. Ir vėl ta pati pasaka. Kun. Kaupas, kaip redaktorius, sau lygaus neturi. Kun. Vizgirda, kaip šeimininkas, nei prie plunksnos, nei prie spaudos darbų jokio pritarimo neturi. Bet kaip sumanus kunigas nusišamdo darbininkus, spaudos dalykuose platokai prasilavinusius; Vasiliauską, Pranaitės, ir da porą moterų, kurių vardų jau nebeatmenu.

Nuostoliai didėja, bet Draugas gyvuoja. Ir dar kas kita: kun. Vizgirda nutūpęs, už Vasiliausko ir Pranaitės, neką apie kun. Kaupa pašo. Jei nori rašyk, jei ne, apsisėim be tavęs. Ir vėl kun. Kaupą Milukijada pradeda riesti....

— 1910 m. atostogauju prie kun. Kaupo. Šalia vasarinės mokyklos, dar ir Draugui kiek išgalėdamas ragais į raikau. Žinias rankioju. Kas antrą dieną apsikaisęs rankraščiulis, apsižergęs dvirači, iš Pittstono riboju į Draugą, Wilkes-Barrį, nešdamas medžiagą Draugui ir grįžtu su žinomis kun. Kaupui, apie tai kas dedasi spaustuvelyje. Ši Draugo dalis kun. Kaupui nurimti trukdė.

— Siektiek su spaustuves reikalais apsipažinusiam

MORKUS

atrodė, kad Draugo įgula galėtų būt tikamesnė. Gal būt dėlto Draugas svetimais marškiniais vilki. Nuostoliams didėjant, o geradarių kišeniams tuštėjant, Draugo atelties klausimas darėsi keblesnis.

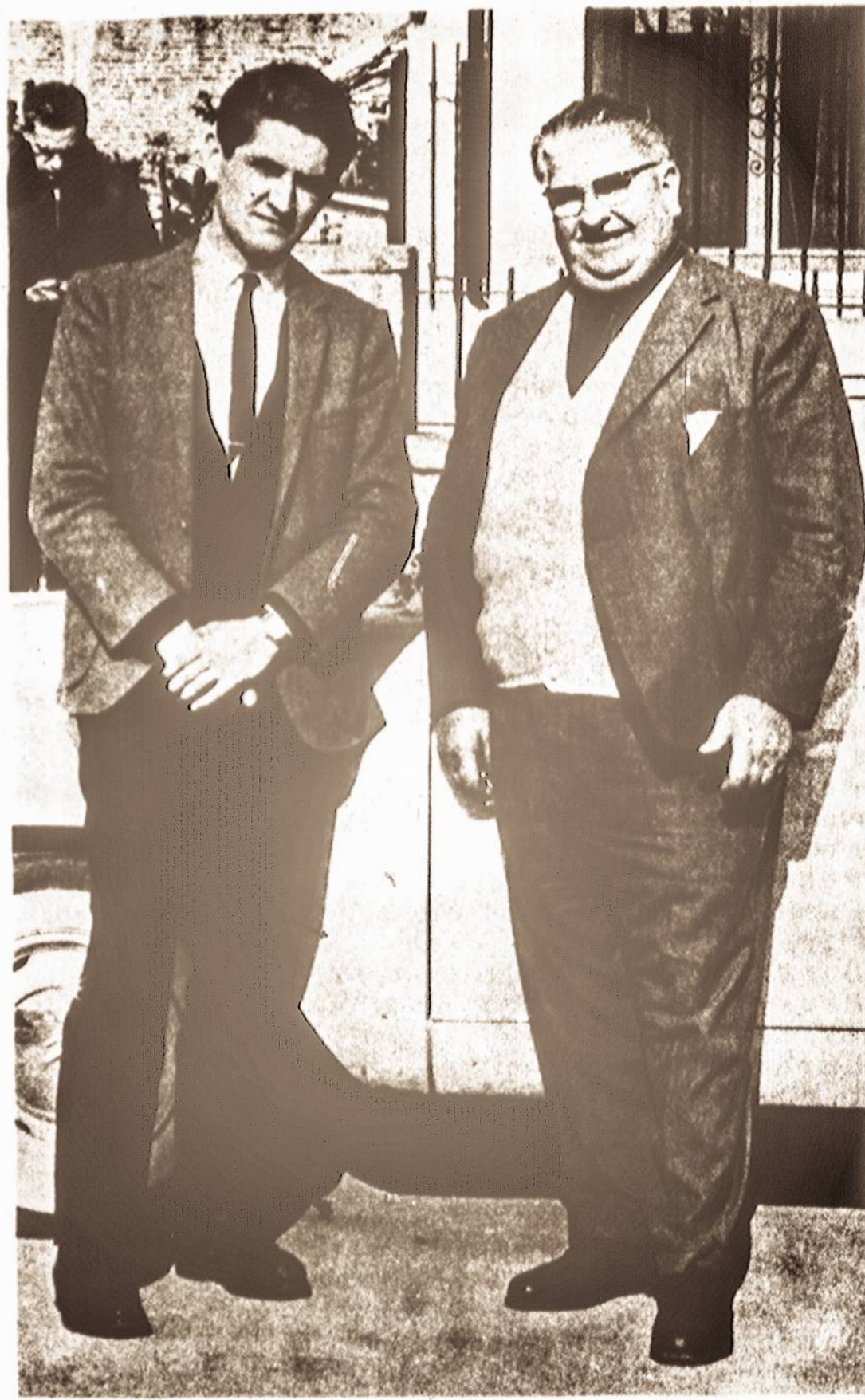
— 1911 metais, vos tik išvestas į kunigus Struckus, apsistoja prie kun. Kaupo, kaip antrininkas. Ant tų pėdų Draugo reikalai nukrypsta jauno kunigo nuožūron. Ant greityjų reikia stoti darban... Prie Draugo darbo pasilanko tik Vasiliauską ir linotipininkę. Kitus atleidžia, išlaidos kaip matal mažėja. Ir, dar netikėta laimė: rinkimai! Pakrapščius kandidatus, — "kas gal apsaityti?" ... Pirmamėnesį ir pirmukart Draugas jau rėdos savais marškiniais. Negirdėtas dalykas! Rodos, tik tiek ir trūko. Kalkam džigu, o kun. Kaupui ir vėl pinasi Milukijada! Galvoja, kad kaip Žvaigždė atiteko kun. Milukiui, taip ir Draugas pateks nuosavybėn kun. Struckaus. Atsisako redaguoti. Tiesla ranką savo priešininkui kun. Vizgirdai, teško užuovėjos paraplečių tarpe; atleidžia kun. Struckų, o grąžinasi kun. Vizgirdą ir kun. Supšinską.

— Šio kermošiaus pasekos tokios, kad kun. Kaupas apleidžia Pittstoną ir apsisistoja Chicagoj; su juo persikella ir Draugas. Ir, žinoma, dabar visos nelaimės našta verčia ant kun. Struckaus sprando. Išleidžia antrą Milukijadą; šioje, dar riebesniais taukais neapykantos ir keršto mullina kun. Struckaus vardą. Šiai Milukijada nepavyko taip plačiai į visuomenės ausį prabilti. Mirė veik da negimus. Mažai kas apie ją net buvo girdėjęs. Dar geriau!

Kalbant apie Milukijadas, tenka suminėti, kad, apskritai, kunigai daugiau linko prie kun. Kaupo, negu prie kun. Miluko. Kun. Milukas buvo nesukalbamas. Savo sumanymuose taip paskendęs, kad jų nei pradžios nei krašto nei pats nematė.

Kun. Kaupas visai priešingai. Mėgo rimtai pasikalbėti, su kito pažūūra sutikti, duoto žodžio griežtai prisilaikyti, ilgainiui, vienok, ir jis taip, kaip ir kun. Milukas, išmoko visų kunigų vardu rašyti, jų neatsiklausęs. Sakyčiau, didžiulma, Milukijady, ne tik neskaitė, bet nei negirdėjo. Vadinas, peikti kitus už jų jų nevykusius žygius nebūtų reikalo. Kas dar įdomiau: į jųdviejų darbuotę būtina reikėtų žiurinėti anų laiku akimis.

Bus daugiau

Pilypas Vaitukevičius su sūnumi.

Svečiuose pas Argentinos lietuvius

Atkelta iš 7 psl.

ko aerodrome, kai jisai atskrido iš Buėnos Aires ir atnaujinti pažinti.)

Ilgokai su šeimininkais ir jų svečiais pasikalbėjome apie viską. Su mumis kartu buvo ir Pilypo sūnus Juozas. Su juo atvykome iš San Martin miestelio, kur Juozas yra direktoriaus pavaduotoju viename šveicarų fabri-

kė. Jau buvo vėloka, kai išsiskyrėme, prieš tai nusifotografavę ir Ožinsko nufotografuoti, nufilmuoti ir įkalbėję magnetofonon savo išpūdžius ir sveikintimus. Su Zavickais ir Gaidimauskais dar keletą sykių teko susitikti Centre, o paskui ir aerodrome prieš paliekant Argentiną. Malonu juos turėti Vieniybės skaitytojų tarpe.

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Dail. Aleksandra Kašubienė gruodžio 8 d. Liet. Moterų Atstovybės Klubo popietėje aiškina savo muralį, kurį ji šių metų pavasarį sukūrė naujame ir moderniam Hilton viešbutyje New Yorke.

Pilkšvas spalvos muralis, dail. A. Kašubienės sukurtas Hilton viesbutyje.

GRAIKŲ GYDYTOJAS GALĖNAS

Graikų medicinoj du didžiausi vyrai — gydytojai — Hippokratas ir Galenas, kurie graikų mediciną pastatė į mokslo vėžes.

Galeno pažiūros medicinos srity, nors ir su klaidoms, tęsėti iki vidurinių amžių, kada gydytojas Paracelsus (15-26), anatomas Vesalius (1543), fiziologas Harvey (1628) ir kiti, akivaizdžiai bandymais įrodė Galeno klaidas.

Galenas gimė 131 (po Kristaus gimimo) graikų mieste Pergamon, Mažojaj Azijoje. Jis buvo vienintelis sūnus turtingo architekto, vardu Nikonas. Iki 14 m. amžiaus Galėnas gyveno tėvo ūky, tėvo auklėjamas. Vėliau jaunas Galėnas buvo pasiūstas į Pergamoną, kur susipažino su Aristotelio, Platono filosofija ir klausė matematikos paskaitų.

17 m. eidamas Galenas, tėvo norą pildydamas, pradeda studijuoti sveikatos mokslą, kurį tęsia Smirnoje pas tų laikų garsų anatomą Pelopsą, vėliau Corinte, Alexandrijoj. Maždaug 158 m. Galenas grįžta į Pergamoną ir užima gladiatorių mokyklų gydytojo vietą. Čia jis naudoja kiekvieną progą tobulintis anatomijoje, fiziologijoje, stebi, kaip veikia gyvenimo apystovos į žmogaus sveikatą.

DR. A. GRIGAITIS

Gladiatorių mokykla Galenui suteikė galimybių praktiškai susipažinti su medicina ir ją pritaikinti ligoniams. Čia jis turi progos gydyti sunkius sužalojimus, kurie atsitikdavo per gladiatorių rungtynes.

Vėliau Galenas išvyksta į Romą — tų laikų pasaulio sostinę. Čia jis susipažįsta su Romos mokslo vyrais filosofais medikais. Čia jis greitai pagarsį savo tikslių diagnozių, sėkmingo gydymo, viešųjų paskaitų diskusijų ir rašinių iš medicinos srities dėka jo reputacija labai pakilo, kai jis buvo pakviestas gydyti imperatorių Marką Aurelijų. Dėka Galeno tikslaus ligos pažinimo Markas Aurelijus greitai pasveiko. Galenas dažnai apleidžia Romą ir leidžiasi į kitus kraštus studijuoti tų kraštų medicinos.

Bet tuoj atšaukiamas į Romą pas sergantį imperatorių, Imperatorių Galeną paskiria dvaro gydytoju. Mirus Markui Aurelijui, Galenas lieka mirusio sūnaus Cammodo dvaro gydytoju. Apie 192 m. Galenas, pajutęs, jog Romos politinis klimatas jam neįveikiamas, grįžta į gimtąjį Per-

gamoną, kur daug rašo medicininiais klausymais.

Galenas parašęs apie 400 traktatų iš medicinos, kas rodo, jog jis šioje srityje buvo didis žinovas. Bet jis kartais suklysdavo, neįvertindamas kitų medicinos žinovų patyrimų. Traktatuose daugiausia liečia, anatomiją, fiziologiją, dietą, patologiją, gydymą ir t. t.

Svarbiausią dalį jo mediciniškų veikalų sudaro santrauką buvusių prieš jį mediciniškų pažiūrų-teorijų.

Tais laikais lavonų skruodimas buvo griežtai draudžiamas. Tad Galeno tyrimai anatomijos srityje ribojosi — gyvuliais, paukščiais, beždžionėmis. Su žmogaus anatomija susidurdavo sužeidimų atvejais. Apie žmogaus anatomiją Galėnas spėjo pagal gyvulių kūno sudėtį.

Jo manymu žmogaus kūnas susideda iš skystų dalių pav. kraujas, tulžies savyai, kietų dalių pav. kaulai, kremzlės ir t. t., iš dalių vienodos sudėties (kaulų, raumenys, nervai, kraujas) ir nevienodos sudėties kurios susideda iš įvairių audinių — kepenys, plaučiai, širdis. Panašią klasifikaciją nustatė XVIII a. prancūzų — anatomas F. Biša.

Lionės Jodytės

TOWN HALL REČITALIO ILGO GROJIMO PLOKŠTELĖ IŠFINA PRIEŠ KALĖDAS. KAINA \$5.98 VIENA.

Didesniems kiekiams duodame nuolaidą.

Viršelį iliustravo dailininkas JURGIS JUODIS

Norintiems įsigyti plokšteles Kalėdoms, prašome siųsti čekius ar perlaidas šiuo adresu:

ALEX MATHEWS, 256 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Dalis viesnių, dalyvavusių New Yorko Moterų Klubo popietėje: (iš k. į d.): Prane Laptėnė, Aldona Stašinskaitė ir Gražina Grinčuvienė. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Kiek anksčiau šioje vietoje buvome įdėję gana platų svarbesniųjų mūsų sportiniame gyvenime numatytųjų įvykių sąrašą. Dabar jau daugumas tų datų praėjo, tad bent trumpai pažiūrėkime į kelias iš jų.

Visų pirma - nemalonė žinia. Numatytos S. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės (Padėkos šventės savaitgalio metu Clevelande) visai ne įvyko, nes neatsirado joms dalyvių.

Kaip žinome, S. Amerikoje turime gražų būrį šachmatininkų (dalį iš jų gana pajėgių), bet, gailla, kad jie yra labai nelinkę keliauti ir išmėginti tarpusavio jėgas. Galimas daiktas, čia neapdairi buvo šachmatininkų vadovybė, kuri paskyrė pirmenybes tokioje vietoje, kur aktyvių šios šakos kultivuotojų, berods, tebeturime tik vieną ar du. O kodėl gi pirmenybių nepadarėti Chicagoje (čia nuolat žaidžia

* POVILAS TAUTVAIŠAS, neseniai laimėjęs Illinois "open" šachmatų pirmenybes, gruodžio 7 d. Jaunimo Centro patalpose davė simultaną. Prieš meistrą žaisti išdrįsusių žaisti nebuvo daug - tik 9, nors žiūrovų atsirado kiek daugiau. Tik vienas iš simultano dalyvių pajėgė išskombinuoti lygiašias, o kiti - turėjo sutikti su pralaimėjimu. Iš simultano dalyvių ir žiūrovų buvo renkamos aukos, kurios pasiūstos vienam susižeidusiam šachmatininkui Bostone.

* K. JAKŠTAS ir J. NORKEVIČIUS išėjo pirmaisiais Chicagos liet. šachmatų pirmenybėse. Jiedu dabar kovos pirmenybių baigmėje, į jos įsijungus P. Tautvaišai ir Palčiauskui.

apie 7-8 žaidėjai), Bostone, New Yorke? Vis dėlto latviai, kurie pajėgia susirinkti į savo pirmenybes, gali iš mūsų pasijuokti!

Dalyviais gana "sausas" buvo ir S. Amerikos Liet. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas, įvykęs lapkričio 30 - gruodžio dienomis Clevelande. Čia be pačios vadovybės, apygardų atstovų (beje, Rytų Apygardos reprezentantų net nebuvo), sporto klubų atstovavimas buvo labai menkas. Didesniosios kolonijos - New Yorkas, Bostonas, kitados buvę sportinio gyvenimo centrais, šį suvažiavimą, atrodo, boikotavo.

Vienas iš svarbesnių nutarimų buvo tikras nusistatymas siųsti S. Amerikos liet. krepšinio rinktinę Australijon 1964 m. liepos mėn. Vietoje sporto laikraščio nutarta leisti metinį almanachą.

Suvažiavime dalyvavo ir sportininkų bičiulis, PLB pirmininkas J. Bachunas.

* LIETUVOS jaunieji boksininkai Minske laimėjo Pabaltijo ir Gudijos varžybų čempionų vardą.

* LIETUVOS komandinių šachmatų varžybų nugalėtoju tapo Kauno komanda, surinkusi 25 taškus. Antroje vietoje liko Vilnius su 24 taškais.

THE Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Restaurant
Brooklyn 8, N. Y. Ona ir Jonas Valaičiai

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAŽEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9683

Brolių Meku filmos komedija ALELIUJA, KALNAI! Hallelujah, the Hills

AMERIKOS PREMJERA
GRUODŽIO 16-tą

Adolfo Meko parašytas ir režisuotas filmas specialiu pakvietimu buvo rodytas šešiuose tarptautiniuose filmų festivaliuose:

- Cannes (Prancuzija): "Vienintelis autentiškas meno kūrinys festivalyje"
- Locarno (Šveicarija): "Fureka! Šitam originaliam ir linksmam filmui!"
- Montreal (Kanada): "Adolfo Meko filmas buvo festivalio sensacija".
- New York: "Netikėta sensacija!"
- Mannheim (Vokietija): "Publika išvirto iš kėdžių besijuokdami."
- London (Didžioji Britanija): "Londonas niekuomet neužmirš Meko vardo."

NEW YORKE FILMAS BUS RODOMAS 6 SYKIUS
KASDIENĄ PRADEDANT
GRUODŽIO 16 (December 16)

5th Avenue Cinema

(12th Street)
NEW YORK CITY
WA 4-8339

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVERgreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

VIENYBĖ

* DAIL. ČESLOVAS JANUŠAS, savo sūnaus Sauliaus padedamas, pereita šeštadienį išvyko į Philadelphia, kur Liberty Federal Savings banke, 202 N. Broad St., vyksta jo darbų paroda. Paroda užtruks visą savaitę.

* D. KLINGA su Ad. Bagdonu ir P. Chinkum pereitą savaitgalį išvyko atostogų į Floridą iki sausio pabaigos. Ketina lankytis Miami, St. Petersburg ir Key West.

* DAIL. ELSKUS su žmona neseniai buvo nuvykęs į Vilnių aplankyti savo tėvų.

* BALFO metinis vėjus New Yorke tebevyksta. Girdėti, kad šiemet newyorkiečiai geriau aukoja nei pernai. Iki Kalėdų dar yra progos prisijungti savo auka.

* MOTERŲ VIENYBĖS socialis susirinkimas Arūnų rezidencijoje įvyksta gruodžio 17 d. 8 val. vak. Šis socialis susirinkimas bus kalėdinis.

* EVALDAS REMEZA išrinktas naujuoju Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyriaus valdybos pirmininku.

* PRANAS NARVYDAS Brooklyno Tautininkų Klubu nariu susirinkime išrinktas garbės nariu.

* IRENA STANKŪNAITĖ, newyorkiečiams plačiai pažįstama dainininkė iš Linden, N. J., lapkričio viduryje premiją laimėjusi talentų varžybose, kurias rengė New Jersey stovybininkai, žada ir toliau tęsti savo dainavimo studijas. Irena yra muziko Juozo Stankūno duktė. Tasai muzikas savo lėšomis neseniai išleido lietuvių dainas, kurios bus atliktos Pasaulinės Parodos dainų šventėje.

* MAIRONIO VARDŲ šeštadieninė mokykla savo kalėdinę eglutę šiemet rengia gruodžio 29 d. Apriškimu par. salėje Brooklyne.

* NAUJŲ METŲ sutikimą New Yorko Atletų Klubas rengia Salevas salėje.

* NEWYORKIEČIAI Padėkos Dienos savaitgalyje dalyvavę LB ir Liet. Studentų Sąjungos surengtame St. Baro ir D. Stankaitytės koncerte, stebėjosi, kad programą dominavo nelietuviški kūriniai. Daug kas kalbėjo: "Jei jau lietuviškai savų muziką dainų nedainuoja, tai kas gi jas dainuos?"

Dalis lietuvių keleivių SS Atlantic laive, kapitono baliuje: iš k. i d.: V. Budreckienė, I. Trečiokienė, M. Capreckienė ir F. Jurgelienė. Laivas tuo metu stovėjo Genuos uoste, Italijoje.

A.S. Trečiokas apie savo kelionę

Pereitą sekmadienį, gruodžio 8 d., Albinas ir Ieva Trečiokai, ką tik sugrįžę iš įdomios kelionės, viešėjo Brooklyne pas Valterį ir Ameliją Sinušus, kurie surengė jiems sutiktuves ir paminėjo Ievos gimtadienį.

Ta proga buvo malonu pasikalbėti ir Albinu Trečioku, papasakojusiu savo kelionės įspūdžius.

Trečiokai, kurie ir taip nemažai yra keliaavę, šioje savo kelionėje kartu su kitais aštuoniomis lietuviais, per 25 dienas SS Atlantic laivu pakeliavo Viduržemio jūros pakraščiais, sustoda-

mi visoje eilėje dviejų kontinentų — Europos ir Afrikos pakraščiuose.

Iš New Yorko išplaukę lapkričio 9 d., jie buvo sustoję Portugalijos sostinėje Lisabonoje, Maroko sostinėje Tangiere, Neapolyje — Italijoje, Genujoje, Cannes — Prancūzijoje, Nicoje ir Monte Carlo, Barcelonoje, Palma de Majorca, Gibraltare ir Funchal mieste, Madėiros saloje.

Būdamį savo laive pakeliui iš Genujos į Cannes, Trečiokai sužinojo apie tragišką prez. Kennedy mirtį.

Tai buvo 8:45 val. vakaro. Per laivo garsiakalbį buvo paskelbta ta liūdna žinia.

— Visi buvo tiesiog priblokšti, — pasakoja Trečiokas, — vakaro programa buvo nutraukta, o grupėse vyko pasikalbėjimai, laukiant tolimesnių žinių. Tik tai po geros valandos keleiviai išsiskirstė.

Lapkričio 23 d., saulei tekant įplaukus į Cannes miestą, Prancūzijoje, laivo keleiviai gavo pilnų žinių apie prez. Kennedy nužudymą. Laivo laikraštukas pateikė visas informacijas, JAV vėliava nuleista iki pusės stiebo. Pusryčių keleiviai rinkosi liūdnais ve-

idais, o JAV piliečiai geddami savo prezidento, vilkėjo juodais drabužiais.

Vėliau tos išvykos keleiviai, kur tik buvo išlipę, visur susidūrė su oficialiai paskelbtu gedulu — matė iki pusės stiebo plečsuojančias vėliavas Ispanijoje, laivui esant Palmos uoste (Ispanijai priklausančioje Majorca saloje) keleiviai dalyvavo laivo koplyčioje vykusiose pamaldose už prez. Kennedy.

Jei ne tas skaudus įvykis, trijų savaitių kelionė SS Atlantic laivu būtų buvusi dar smagesnė. Sužinojus apie tokį nelaimę, kad ir kaip buvo gražu dairytis svetimuose kraštuose, bet vistiek širdis traukus atgal į New Yorką, į kurį sugrįžta parsivežant įdomių kelionės įspūdžių. Jiems išpasakoti reikėtų ilgoko laiko.

Ši Albino ir Ievos Trečiokų kelionė sutapo su trim Albino sukaktim, kurias kaip tik buvo gera prisiminti: tai buvo 70 metų amžiaus, 55 metal nuo išvykimo iš Lietuvos į Ameriką ir 50 metų lietuviškos darbuotės.

Dr. Marija Kregzdienė įteikia gėlių ir dekoja Elenai Kepalaitei už sokių gruodžio 8 d. Hilton viešbutyje New Yorke įvykusioje Moterų Klubo popietėje.

Lazda turi du galus...

Darbininkas ir voldemarininkų leidžiamas biuletėnis norėtų žinoti, iš kur Vienybė gavo 9,500 dol. apsimokėti skolas už mašinas.

Nors tai ne jų reikalas, bet, jeigu jau taip nori žinoti, galima atsakyti.

6,000 dol. Vienybė 1962 m. paveldėjo iš savo skatytotojo S. Cverkos, mirusio New Havene, Conn. 1961 m., dalį suaukojo Vienybės skatytotojai ir rėmėjai, o kiek trūko pasiskolino iš banko.

Gal Darbininkas, kuris taip tunka nuo tų garsinimų, raginančių Amerikos lietuvius vykti Lietuvon ir okupanto dideliais mokesčiais ir muitais apkrautus siuntinius siųsti, dabar malonės būtų patenkintas?

Šia proga tėvui Petriui norėtųsi pridurti pastabą: negražu ir nekrikščioniška po agentūras vaikščioti, atkalbinėjant Vienybę duoti garsinimus. Kas būtų, jei Vienybė visus Darbininko žydu kilmės skelbėjus pradėtų

informuoti apie kai kuriuos to laikraščio redaktorius?

Pagalau, laikas ir lietuvių visuomenel apsispręsti, ar vieno Darbininko redaktoriaus žmona garbingai pasielgė, į Californiją pabėgusi su žydu, maždaug tuo pačiu laiku, kai V. Tyslavienė išvyko Lietuvon savo vyro palikus palaidoti gimtoje žemėje.

PATIKSLINIMAS

Vienybės 40 Nr. 2 psl. po nuotrauka paminėtoji ketvirtoji pavardė turi būti U. Daunorienė, o ne Petraitienė.

* IEŠKOMA MOTERIS pabūti 3 kartus savaitėje prie valko ir namų ruošal. Telefonuoti po 6 val. vak. šiuo numeriu: AX 1-3166

Metams baigiantis, laikas atnaujinti Vienybės prenumeratą.